

Glavna Jugoslovanska kmetiška zveza. — Cena 35 Din za oboje leta. — Za izposoditev 60 Din. — Posredniška številka 1 Din. — V izposoditnem delu vsaka določna vrtilica ali nje prestop 10 Din. — Izhaja vsake srede ob 6 jutraj. — Npisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu „Domoljuba“, narodna reklamacije in inserati pa Upravištvu „Domoljuba“ v Ljubljani, Kopitarjeva ulica šte. 6.

Težavno sestavljanje nove vlade.

Tako težkih porodnih bolečin še ni doživljala nobena vlada, kot jih sedanja. Saj se pa tudi še nobena ni porajala v tako težkih razmerah, kot so trenutne. Zunanja politika je čisto zavožena in Italija nam za daja udarec za udarcem, gospodarsko stanje v državi je radi dolgoletne korupcije belgrajskih porodic in radi Žerjavovega in Puceljevega centralizma vidovdanske ustave v popolnem razsulu, na drugi strani pa se je po Pašičevi smrti razvil tih, toda divji boj v najmočnejši stranki, to je radikalni, kdo bo Pašičev naslednik. In kar gre še globlje: ljut boj se vrši med radikalno stranko in nekaterimi izvenparlamentarnimi krogi, ki so po Pašičevi smrti dobili veliko moč.

Na zunaj je osrednja točka pri sestavljanju nove vlade dr. Korošec, ki ga na oni strani vsi želijo v vlado radi poštenosti in značajnosti, ki bi jo skušali prinesiti posianci SLS v vladno upravo in pa radi tega, da se v tem težkem zunanjem položaju naše pokaže enotnost vseh države treh narodov v državi.

Obenem pa so poskusili pritisniti na dr. Korošca, da se Slovenci odreko avtonomiji in sploh svojemu programu, kot so to z veliko lahkoto storili radičevci. To so zahtevali od dr. Korošca zlasti radičevci, ker jih v njihovem izdajstvu prav to najbolj peče, da Slovenci vztrajno in neizprosno zahtevajo svoje pravice. Toda dr. Korošec je tako odločno odbil te nesramne zahteve, da so vsi takoj utihnili, pač pa je Uzunovič moral odobriti gospodarski program naše stranke.

Potek pa se je v zadnjem tednu vršil takole.

Moška izjava dr. Korošca.

Ze zadnjič smo javili, da je po Pašičevi smrti ponovno dobil mandat za sestavo vlade Uzunovič, ki je posebno zaupna oseba v dvornih krogih.

Uzunovič se je pregovarjal s strankami in tudi z dr. Korošcem, od katerega pa je zahteval, da se SLS odreče svojemu programu kakor so se Hrvatje. Dr. Korošec je to kratkoma odbil ter podal v časopisju naslednjo izjavo:

»Mi Slovenci se zopet enkrat vračamo iz Belgrada rasočarani. V tej krizi se je

zahtevalo od nas tisto, kar se ni zahtevalo od nobene druge stranke: da se odrečemo bistvenim točkam svojega programa. To je nasilje, kateremu ni primere. Morali bi biti, kakor misli večina, sicer smo izkjučeni iz zajednice! Od nas se zahteva, da se odrečemo »klerikalizmu«, kakor je to zahteval Stj. Radič, da se odrečemo »avtonomizmu«. Kar pa je najhujše in istočasno mizmu«, kakor to zahteva Uzunovič in smešno, je to, da nihče ne ve povedati, iz česa sestoji naš »klerikalizem« in naš »avtonomizem«. Mi sploh nismo »klerikalna«, marveč čista politična stranka z najbolj naprednim socialnim in gospodarskim programom. Nas ne volita niti Rim niti episkopat, nego samo organizirana svobodna volja našega slovenskega naroda. Kaj pa znači naš »avtonomizem«? To je želja celokupnega našega slovenskega naroda, da v širokih samoupravah lahko razvijemo svojo kulturo, svoje gospodarstvo, da lahko organično dalje razvijamo svoj jezik, svoj napredek in svojo prosveto. To je okvir, v katerem edino gledamo svojo bodočnost. To ni državno politično vprašanje, to ni rušenje ali slabljenje države, marveč to je vprašanje resnične demokracije, ki priznava in mora priznati vsakemu narodu njegov svoboden razvoj in življenje. Radikali so tudi za revizijo ustave, ako se za to pokaže potreba. Slično jo z demokracijo. Bosansko-hercegovinski muslimani so avtonomisti. Vsi lahko v tej državi sestavljajo vlado, samo ne slovenski narod in stranka, ki predstavlja zelo veliko in resnično večino slovenskega naroda. Samo mi bi morali opustiti bistvene točke svojega programa in se tako ponižati, kakor se je tej po-

litiki posrečilo lani ponižati voditelje hrvatskega naroda! Mi priznavamo državo in dravno edinstvo. Priznavamo državo, priznavamo, kar je dober državljan dolžan priznati. Kljub temu ne bi smeli s svoje glavo misliti in imeti svojih samostojnih pogledov, kako bi se idealno uredila ta država. Od nas se zahteva, da se odrečemo prepričanju, ki je prepričanje celokupnega našega naroda. Ne vemo, katero nasilje bi moglo biti večje od tega. Zato bomo šli v Slovenijo, da svojemu ljudstvu razložimo nasilje, ki se vrši nam njim in njegovimi zakonitimi zastopniki: Naj kakor vedno dosedaj, slovenski narod izreče svojo poslednjo besedo!

Ta odločilna izjava je naredila na vse politične kroge tako močan vtis, da se niti Uzunovič niti Radič nista drznila več kihniti, kar se tiče programa slovenskega ljudstva.

Vlado sestavlja Davidovič.

Ker Uzunovič pri nobeni stranki ni dobil opore, je mandat kralju vrnil. Na nasvet predsednika narodne skupščine je dobil mandat za sestavo vlade Davidovič, predsednik demokratske stranke. Sam pa si je že bil na jasnem, da ne bo uspel. In res so radikali sklenili, da se z njim niti ne pogajajo. Radič je nasvetoval Davidoviču, da se sestavi blok vseh strank proti radikalom, kar je samo eden izmed nezrelih Radičevih načrtov. Dr. Korošec je izjavil Davidoviču, da njemu popolnoma zaupa in da je SLS pripravljena pod njegovim vodstvom iti v vlado.

Uzunovič dobi zopet mandat.

Nato je kralj pozval k sebi Uzunoviča ter mu ponovno naročil, naj sestavi delovno vlado. Uzunovič je najprvo stopil v stik

IZ DANASNJE STEVILKE:

Nova vlada je sestavljena. Pucelj je zletel iz nje. Generali v politiki. SLS odklanja vstop v vlado, dokler sedi v njej aktivni general.

Slavenska banka, v kateri so gospodarili žerjavovci, izkazuje 173 milijonov dinarjev izgube. Žerjavovci se sedaj, ko so opravili svoj gospodarski posel v Slavenski banki, ponujajo potom »Domovine« in »Jutra« za gospodarje v bodoči oblastni skupščini.

Trgovska in obrtna zbornica je radi velikih volivnih sleparij žerjavovcev razpuščena.

Požigalska tolpa na Gorenjskem nadaljuje svoje satansko delo. Zalosten čin zblaznelega pogorelca. Smrten strel v dosedevnega požigalca.

z Davidovičevimi demokrati, ki pa so vztrajali pri svojih zahtevah, na katere radikali nečajo pristati. (Te zahteve se tičejo največ osebnih izprememb v državni upravi v Srbiji in Macedoniji.) Nato se je Uzunović razgovarjal z radičevci, ki so izjavili, da gredo v vsako vlado pod vsakimi pogoji. Radikali so nato dali Uzunoviću vedeti, da naj se z radičevci ne pogaja, ker da z njimi nečajo imeti nobenega opravka in da bi z njimi sodelovali le v slučaju skrajne sile. Najrajši bi videli vlado Uzunović—Korošec—Jovanović—Nikič.

Uzunović je nato govoril z dr. Korošcem, ki je stavil znane zahteve, da mora vlada takoj začeti z resnim reševanjem gospodarske krize. Značilno je, da se Uzunović ni več upal zahtevati od dr. Korošca, da se odreče svojemu programu. Pač pa je izjavil, da sprejema vse Koroščeve zahteve, posebno pa one, ki se nanašajo na gospodarska in finančna vprašanja.

Uzunović igra skrivalnico.

Na sveti večer pozno v noč pa je Uzunović sestavil listo nove vlade, v katero je postavil radikale, radičevce ter zastopnike SLS: dr. Kulovca za poljedelstvo, dr. Gosarja za socialno skrbstvo. Imen novih vladnih mož Uzunović ni preje pokazal niti dr. Korošču, ki ima vendar pravico in dolžnost naprej vedeti, v kakšni družbi bo moral sodelovati, niti radikalnemu klubu samemu. Da se za radičevce ni zmenil, je samoposebi jasno, ker ti so pripravljeni z vsakomur iti v vlado in pod vsakim pogojem.

Ko je dr. Korošec zvedel za novo listo, ki je bila od kralja že podpisana, da v njej sedijo trije neposlanci in da je med temi en general, ki je prevzel ministrstvo za promet, je šel v predsedstvo vlade, kjer je z najostrejšimi besedami nastopil proti takemu načinu sestavljanja vlade. Najodločneje je nastopil zlasti proti temu, da je minister za promet postal aktivni general, kar pomeni velikansko nevarnost za parlamentarizem. V vseh državah, kjer se začne armada mešati v politiko, se ustvarjajo nevarni zapletljaji, ki povzročajo neprestane revolucije in državljanske vojske. Najjašnejši zgled nam je Grčija, kjer vlada sedaj en general sedaj drugi, država pa v vednih revolucijah in državljanskih vojskah konec jemlje. Dr. Korošec je izjavil, da spoštuje novega železniškega ministra kot generala in spoštuje ter ceni našo orlado, odločno pa je proti temu, da bi se mešala v politiko, kar pomenja nevarnost za mir v državi. Zato izjavlja, da SLS ne gre v vlado, dokler se ta stvar ne popravi.

Silno divji so radi skrivne sestave nove vlade tudi radikali, zlasti pašičevci. Vsi odobravajo odločen nastop dr. Korošca in pravijo, da jih je sram, da mora Slovenec braniti demokracijo in parlamentarizem v Belgradu. Izjavljajo, da nova vlada ne bo dobila zaupanja.

Odločen nastop dr. Korošca je v novi vladi izzval strahotno razburjenje in presenečenje. Uzunović kar ni mogel priti do sapa. Zato so najprvo sklenili, da prometnega ministra kot generala upokoje, s čemer je bil zadovoljen dr. Korošec, ne pa višji krogi. Uzunović pa je hitel izjavljati, da se je to zgodilo samo v tem slučaju, ker

je tako težaven zunanji in notranji položaj in da se drugič to ne bo ponovilo. Zlasti je poudarjal, da pregovori s SLS še niso končani ter da trdno veruje, da bo prišlo do sporazuma in da bo SLS stopila v vlado.

Dr. Korošec je pozval v Belgrad vse poslance SLS, da se z njimi posvetuje.

Nova vlada.

Nova vlada, katero sestavljajo zopet radikali in radičevci, ima to prednost, da ni

Kako so liberalci gospodarili v Slavenski banki.

Kdor bo čez 100 let bral politično zgodovino slovenskega ljudstva, ta sam svojim očem ne bo mogel verjeti, da v resnici tako bere, kot bo bral: da se je v tem času naša v Sloveniji stranka, ki je na debelo in prav po razbojniško plenila slovenske žepce ter svoj narod za Judeževce groše prodajala za sužnja samo zato, da ga je laže plenila.

Kdo danes ne čuti, da je bil centralizem ustvarjen samo zato, da so z njegovo pomočjo lažje oplenili slovensko ljudstvo za stotine milijonov? Ko smo to pripovedovali pred petimi leti, so nam ljudje rekli, da samo strašimo, ker se bojimo za volivne kroglice. Danes po petih letih so besede čisto odveč. Naši, po centralizmu izropani žepi, dovolj jasno in glasno kriče! In naši liberalci so bili prvi, ki so z vso dušo glasovali za centralizem in so še danes z vsem srcem zanj. Zakaj? Ker so samo potom centralizma dobili v Belgradu tisto moč, da so potem lahko po različnih kasah plenili najprej za svoje žepce, potem pa za svoje umazane in brezverske časopise, ki jih lahko zastoj vsiljujejo med ljudi.

Nikar reči, da z besedo »pleniti« pretravamo. Je čisto točno in kar bi manj rekli, bi bilo premalo. Prosimo vas, kaj se pravi to drugega kot pleniti, kar so ti gospodje delali pri Slavenski banki. Preberite objavo, ki jo je odbor upnikov Slavenske banke s podpisom dr. Marušiča in dr. R. Ravniharja priobčil tisti dan pred Božičem v časopisih. Objava se dobesedno glasi tako-le:

Upnikom Slavenske banke!

Naša dolžnost je, da na podlagi podatkov, ki jih je dobil Odbor upnikov Slavenske banke na merodajnem mestu, obvestimo upnike ob pravem stanju zavoda. Gospodarilo se je tako, da je izgubljena vsa delniška glavnica v znesku 10 milijonov dinarjev, od katerih je bilo že spomladi 1926. vsled izgub odpisanih 40 milijonov dinarjev;

izgubljene so vse rezerve v znesku ca 14 milijonov dinarjev, ki so se morale istako že odpisati spomladi 1926., in razen tega je primanjkljaja še ca 63 milijonov dinarjev.

Delničarji Slavenske banke so torej svoj v delnicah naložen denar izgubili definitivno.

Za terjatve vlagateljev in ostalih upnikov Slavenske banke, katere se bodo morale izplačati, pa vsled omenjenega primanjkljaja ni iz premoženja Slavenske banke kritja niti 50 odstotkov.

v njej Puclja, proti kateremu so radikali in tudi radičevci sami že ponovno godrnjali iz znanih vzrokov. Sicer so pa večinoma stara imena. Zunanje ministrstvo je prevzel prejšnji finančni minister Perič, promet general Milosavljević, vojno in mornarico general Hadžić, finance ravnatelj Drž. hipotekarne banke. Marković, notranji minister je ostal Boža Maksimović. Poljedelstvo in socialno ministrstvo nista zasedeni, ker vlada čaka na vstop SLS.

Pozivamo upnike Slavenske banke, da ohranijo mirno kri! Odbor upnikov Slavenske banke pod predstvom Mestne hranilnice ljubljanske je intenzivno na delu, da predvsem upravni odbor Slavenske banke, kakor tudi Trboveljska družba in Länderbank - Dunaj pokrijejo primanjkljaj ter se tako privede Slavenska banka k mirni likvidaciji in prepreči konkurz, ki bi imel za posledico še mnogo manjše kritje terjatev.

Ljubljana, 23. decembra 1926.

Tako objava. Izgubljenega je torej 178 milijonov dinarjev po večini slovenskega denarja. Gospodarili so z njim samo žerjavci. Kam so dejali ta denar, vprašamo. To so vendar ogromne vsote, s katerimi bi pametni in vestni gospodarji naravnost čuda delali.

In Žerjavova »Domovina« se predrzne še agitirati, naj volimo žerjavce v oblastno skupščino! Sai nas bodo v treh letih prodali in zapravili z dušo vred!

Kmetje propadamo.

(Dopis iz Krškega okraja.)

Ko je l. 1901. SLS cziroma njeni poslanci napovedovali, kakšna gospodarska nesreča nas bo zadela, ako znaga centralizem, da bo v petih letih Slovenija gospodarsko propadla, kakšen krik in vik je bil takrat posebno pri bivših samostojnih, danes radičevcih. Dol s farji, dol s Slovensko ljudsko stranko, kmet kmeta, živila republika itd.

In danes? Po preteku petih let je Slovenija gospodarsko skoro uničena in v razvalinah kot po drugih okrajih, tako tudi pri nas. Kmetje so zadolženi do vratu, obrtniki nimajo dela razen slikarji, delavci brez dela, dasi bi radi delali. In to sredi zime, ko marsikje že trka glad na durč. Kaj bo, kaj bo, ako pojde še tako naprej! In bodočnost? Marsikateri denarni zavodl bodo prisiljeni terjati dolžne zneske, ker mnogi že ne morejo več obresti plačevati in tako bo v bodočem letu začel boben peti na splošno, ako se pet minut pred dvanajsto ne obrne na bolje.

Slika kakor pred 50 leti. Podoželski magnati bodo pokupili boljše zemljo za vsako ceno in dosedanji lastniki bodo le

Ia. Amerika

se imenuje fina rujava kotenina, izdelana iz najboljega ameriškega bombaža. — Po trkratnem pranju postane snežno bela. V zalogi pri

A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 16

sužnji na nekdanji svoji zemlji. In kdo se še danes navdušuje za centralizem, ozir. za vihravo radičevsko stranko? Ali ne taki magnatje, ki nimajo ne vesti ne srca, glavno jim je dobiček, akoravno vse drugo vrag vzame. Da pa imajo še svoje pomočnike, so si tudi pri nas to preskrbeli potom raznih organizacij ter dobili potrebni denar kot podporo in ga vrgli med svoje pristaše, da za Judeževe groše pomagajo prodajati sebe in celokupen slovenski narod žrelu centralizma za borih par sto dinarjev. Kdo se še ne spominja, kakšno nasilje so delali pri volitvah kmetijskih podružnic in jih dobili v svoje roke z namenom, da jih izrabljajo v svoje strankarske svrhe. Ali plačujejo samo radičevci davke? Ali se tukaj upošteva njih geslo Bog in pravica?

Volilci krškega okraja! Bližajo se volitve v oblastne skupščine ali po naše v deželne zbornice. Zavedajmo se, da so te volitve za nas velike važnosti. Pokažimo, da smo tudi Dolenjci v Krškem okraju politično dozoreli, da se ne bojimo klerikalnega zmaja in škološke komande, s čemer straši Domovina in Kmet. list. Naj ima komando, kdor hoče, glavno za nas delovno ljudstvo je, da tako vlada, da bomo mogli živeti, kot se človeku apodobi in da nam je zasiguran obstoj na rodni grudi.

Zatorej sotrpini, na delo in agitacijo za SLS, da še tiste stranke, ki so prišle z ostanki lansko leto v Belgrad, dne 23. jan. 1927 pošljemo tja, kamor spadajo. Pokažimo, da smo za stranko, ki zahteva samostojnost, avtonomijo Slovenije. Kdor bi še danes glasoval za liberalno stranko, pa naj ima ime kakšno hoče, ali ki bi na dan volitev ostal doma, ta je podoben Judežu in bi bil izdajavec lastnih koristi in koristi celokupnega slovenskega naroda. — Volilec iz Krškega okraja.

Božična premišljevanja.

O božičnih praznikih kmetje posedamo okoli peči, ugibljemo in modrujemo, gledamo nazaj in naprej.

Vganili smo in ugotovili tako, da kakor je bilo v zadnjih par letih za nas hudo, se je vendar nadejati, da bo v bodoče boljše in da vedno ne more le dež biti, enkrat mora tudi solnce priti.

Veliko nade nam vzbuja zavest, da v kratkem dobimo svoj deželni zbor (oblastno skupščino), ki nam obeta vsaj kolikor toliko preokret na bolje, saj v tem zboru ali skupščini bo SLS imela volikansko večino in glavno besedo. Kakor so pred vojno močje SLS po navodilih stranke za nas res veliko storili, vemo, da bodo sedaj zopet zastavili vse svoje moči v delo za koristi

**Varno naložite svoj denar v
Vzajemni posojilnici
v Ljubljani, poleg hotela 'Union'.
Obrestovanje najugodnejše.
Posojila proti vknjižbi na posestvu, proti
poroštvu i. t. d.**

ljudstva, da tako opravičijo zaupanje, ki jim ga veljave pri volitvah dajemo.

Iz »Domoljubca« smo se poučili že v marsikaterih nalogah novega deželnega zbora in smo čitali stvari, ki nam gredo na moč k srcu, prepričali pa smo se obenem, da SLS pozna naše težave in da pozna tudi način, kako je treba zasnovati delo novega zbora, da bo za ljudstvo dosegla uspehe. Ravno v božičnih dneh, ko se je pri nas oglašalo veliko agitatorjev drugih nasprotnih strank, ki so milo govorili, rečice sadili, pa stvarnega nič povedali, ker kmeta in kmetijstva ter njih težav sploh ne poznajo, smo jim zastavljali razna vprašanja iz »Domoljubovih« člankov, pa so kar zijali. Na ta vprašanja niso mogli nič povedati. Vsak je končno odhajal z besedami: »Saj vem, da z Vami ne bo nič, no naj Vas pa še naprej avtonomisti komandirajo«. Seveda je vsak tak možakar dobil pošten odgovor, da mi volilci zahtevamo naj bo naša stranka avtonomistična! Tistih, ki so nam centralizem vsilili, ne maramo, celo pa ne tistih slovenskih raznih samostojnih in nesamostojnih strank, ki so tako hlapčevske, da brez podrejanja Slovencev pod Srbe ali pod Hrvate niti živeti ne morejo in bi nas še vedno rade osrečevale s centralizmom.

V stranjenih vrstah bomo šli na volišča volit kandidata SLS.

Kaj pišejo nasprotniki.

Radičevo in Pueljevo delo za ljudstvo. Dr. Žerjav piše v zadnji Domovini takole: »Julija 1925 so prišli radičevci v vlado. Že lani za božič smo jih vprašali: Kaj ste dosegli? Pokažite samo trohico in mi jo Vam bomo priznali. Ali ste dosegli izenačenje ali znižanje davkov? Ali ste dosegli boljšo prodajo kmetijskih pridelkov? Rekli so takrat: Počakajte, ker še nismo dovolj časa v vladi; ko bo drugi božič, bodo uspehi že tu. Ta božič že imamo, a kje so obljubljeni uspehi? Žalostno, a resnično je, da tako usodne nezmožnosti kakor radičevci, še ni v vladi pokazala nobena druga stranka.« — Tako dr. Žerjav. Z naše strani pripomnimo le, da je tudi pod dolgotrajno vlado samostojnih demokratov dobivala Slovenija same težke gospodarske in kulturne — brce, zato pa bodo pueljevci, kakor žerjavovci kroglice, ki jih bodo dobili pri oblastnih volitvah, — lahko kaj hitro prešteli.

DOBRO BLAGO! NIZKE CENE!

»OBLAČILNICA«

manufaktur, trgovina na debelo in drobno

Ljubljana, Miklošičeva cesta 7

ima najlepšo in največjo izbiro raznega sukna, hlačevine, volnenega blaga za ženske obleke, barhenta, flanele in drugega perilnega blaga

na izredno nizkih cenah.

Naročniki »Domoljuba«, kupujte manufakturno blago le pri »OBLAČILNICI«.

Grde izmišljotine. Zadnja Domovina piše: »Namesto, da bi duhovščina skrbela za pošteno in pravno življenje ljudstva, vzbuja sovraštvo brata proti bratu. Oni (duhovniki) hočejo imeti vse dobroto že na tem svetu, drugim pa obljublajo nebesa na onem svetu. Ko bi oni trdno verovali, bi se trudili samo za oni svet, a ne za posvetno čast in blagostanje.« Radi bi vedeli, kdo je podlež, ki tako drzno piše o naši, ogromni večini delovni, požrtvovalni in lahko rečemo, ubožni duhovščini. Čisto gotovo je; da ta človek ne sliši nobene cerkvene pridige in popolnoma nič ne pozna težkega življenja slovenskih služabnikov božjih in njih neumornega delovanja za dušni in telesni blagor vernikov, ker bi sicer ne mogel pisati take podlosti in laži. Radovedni smo, kako bodo odgovarjali na brezvestni napad žerjavovskega tednika — »misijonarji« okrog »Kmetijskega lista«. Ali bi se tudi pri izpreobračanju žerjavovskih grešnikov najbolj obnesla metoda vstopa v njih politično stranko in delovanja za njo?

»Ljubezen nas usposablja, da lahko odpuščamo tudi sovražnikom«, pravi zadnja »Domovina«. — Vašo ljubezen so občutili, ko ste bili v vladi, ne le politični nasprotniki in njih nedolžne družine, temveč celo vaši premalo bojevitih prijatelji. Še ni pozabljeno, zato sta Vaša ljubezen in odpuščanje ena sama velika — hinavščina.

Iz uvodnika »Kmetijskega lista«. 1. »Slovenska kmetijska stranka je sedaj po svojem programu krščanska.« Vse lepo, toda pojasnite nam najprej, kako si razlagate zadnjo besedo vaše trditve, kajti kristjana sta bila tudi verska odpadnika češki Hus in slovenski Trubar. Morda pa ste imeli pred očmi izraz rimsko-katoliški, a se niste hoteli tako izjaviti. Tudi v zadnjem slučaju ste v zmoti, ker tolmačite verski program samostojnežev po lastni volji in ne po merodajnih odredbah pristojne oblasti. In posledice? »Kdor Cerkev ne posluša...« ne velja samo za — laike.

2. »Kristus je prišel grešnike iskat.« — Resnica! Toda Kristus je ostal z vso ljubeznijo, odpustljivostjo, z zgledom in božjeposlanskim delovanjem do svoje smrti na križu vsepovsod neomajno dosledno zvest Svoji veliki vzvišeni nalogi, in vsi apostoli so mu brezpogojno sledili v veselih in tudi žalostnih dneh, razen — Judeža.

3. V »Slovenski kmetijski stranki vlada svoboda in pamet.« — Imenitno! Tak program sprejme lahko celo framazon, kajti svoboda in pamet pojmuje vsak po svoje, če nima — »regulatorja«, to so načela vere in Cerkev. Teh načel v programu in delovanju slovenskih »kmetijacev« — ne najdemo.

4. »Slovenska kmetijska stranka spoštuje vero.« Dobro! Pa povejte nam: ali ni poučevanje verouka na šolah med najvažnejšimi zahtevami vere in Cerkev? Ali ni radičevski minister odpravil verouka na kmetijski šoli?

5. »Priznavamo in včasih nam je žal, da ima Radič tak temperament, ali to je stvar junaka.« — Da, junak v besedah, v napadih in — preklicih. Kadar pa gre za

NOVICAR

SREČNO NOVO LETO

želi vsem svojim bralcem, in prijateljem

„Domoljub“ I

Novoletno pismo! Dragi Janez! Iskreno se Ti zahvaljujem za prijazno božično voščilo. Vprašuješ me, kako se mi godi in kaj delam v mestu. Tudi tu teče življenje po navadi. Sicer je zabave na izbero: gledališče, kinematografi, koncerti in tudi plesi celo v adventu. Veš, mesto je veliko in v njem žive različni ljudje: nekateri drve, brez ozira na božje in cerkvene postave, črez drn in strn, za lahkomišljenim življenjem, mnogo, zelo mnogo jih pa je, ki so lep zgled pravega verskega mišljenja in življenja. Poslednje dokazujejo zelo dobro obiskane cerkve, spovednice in obhajilne mize. Na deželi sem opazil, da je obisk nedeljske službe božje običajno dober, tudi ob praznikih in sopraznikih še pridejo ljudje. Popoldanska služba božja je pa nekoliko opešala. Tu pa so bile tudi pri zornicah in večernih vsakodnevnih litanijah — polne hiše božje. V moji farni cerkvi so spovednice oblegane kot pri vas ob misijonu in sicer, ne samo v adventu. Pa stoje pri hišici odpuščanja neustrašeno in ponosno — ne bojzljivo in skrivajoč se — profesorji, advokati, zdravniki, sodniki in drugi višji in nižji uradniki in državni uslužbenci, oficirji, vojaki, dijaki, gospe in gospodične; o priprostem ljudstvu iz mesta in okolice niti ne govorim. Rečem le: s ponosom in velikim spoštovanjem gledam teden za tednom zlasti na množice kmetov, mož in fantov, ki gredo, ne oziraje se na norčevanje, psovko in sramotenje — neustrašeno za Odršenikom in njegovimi načeli. Ah, da bi bilo vedno in povsod tako! Blagoslovljeno novo leto želi Tebi, družini in vse faranom, ki so dobre, Kristusove volje, Tvoj France.

d Požigalska tolpa je še vedno na delu. Na Jesenicah je zopet gorelo. Delavec Jakob Novak p. d. Zumer je vso noč stražil. Ob pol 6 zjutraj pa je šel v tovarno. Ko je odšel, pa se je posvetilo iz Novakove hiše, ki je bila takoj vsa v plamenu ter je pogorela do tal z vsem, kar je bilo v njej. Tudi dvema najemnikoma, ki sta stano-

res, to ve že ves svet, se Radičevo junaštvo hitro skrjuje v — luknjo.

6. »Velika Srbija bi nas uničila.« ponavljate z rajnim dr. Krekom. Kdo pa je ustvaril »Veliko Srbijo«? Ali ne centralistična ustava, za katero so samostojnezi glasovali? In kdo je pomagal prav do danes s svojim sodelovanjem v vladi, da centralizem prav po turško žene slovensko ljudstvo v gospodarsko propast?

Povedali bi še marsikaj in bolj jasno, brez »ogabnih napadov«. Naj zastopuje. Zavedni slovenski možje in fantje bodo pri oblastnih volitvah itak jasno odločili, kdo ima prav. Mi se ne bojimo!

vala v hiši, je pogorelo prav vse. — Grozilni listki še vedno strašijo ljudi po raznih gorenjskih farah. Verjetno je tudi, da nekateri hudobni ljudje nalašč take listke trošijo samo zato, da ljudi strašijo in mučijo. Tudi takim bi bilo treba krepko na prste stopiti. Gorenjska je zelo močno zastražena po orožnikih in domačih ljudeh. Vsi tujeji se najstrožje kontrolirajo. Zato ne hodi po gorenjskih krajih brez kakršne-koli legitimacije.

d Še gori. Prejšnji ponedeljek zvečer je začelo goret na Blejski Dobravi v Pikonovem skednju. Organizirane straže so ogenj takoj opazile ter ga zadušile, sicer bi postala žrtev vsa vas s cerkvijo vred.

d Grozen čin blazneža. Kakor poročamo zgoraj, je v ponedeljek zvečer okoli 6 ure izbruhnil požar pri Šuštarju na Dobravi, katerega pa so pazljivi Dobravčani udušili, predno se je mogel razširiti in napraviti kako večjo škodo. S tem je bila zaenkrat nevarnost pri kraju. Toda razburjenje in naibže tudi strah sta bila povod, da se je domačemu sinu Francu Pikonu omražil um. V torek popoldne je pričel besneti in nikogar ni pustil blizu. Sedel ali ležal je v zapečku in v roki držal nabasan samokres. Proti večeru pa se za pomiril in z bratom popolnoma normalno govoril. Iz previdnosti so iz sobe odstranili vse, s čemer bi mogel škodovati sebi ali drugim. Ob 9. uri zvečer pa je bil po telefonu poklican tovarniški zdravnik, naj nemudoma pride na Dobravo, ker je Pikon zaklal svojega otroka, nato pa samega sebe. Toda že čez četrt ure nato je sledilo drugo poročilo, da ni potreba hoditi, ker sta že oba mrtva. V sobi na polici je ramreč ležala britev in po to je Pikon bliskoma skočil ter prerezal svojemu dveletnemu otroku vrat, nato pa še samemu sebi. Otrok je bil takoj mrtev, on sam pa je podlegel šele čez nekaj časa strašni rani, ki si jo je prizadejal. Bil je 35 let star ter zaposlen v tovarni na Dobravi. Svoičas je bil v avstrijski mornarici in je zaslovel med mornarji vsled vztrajnega plavanja pri potopu »Zente«, ko je okoli šest ur plaval proti črnogorski obali, kjer je bil potem tudi dalje časa v ujetništvu. Pikon zapušča ženo in dva otroka. Dve žrtvi požigalske pobesnelosti na Gorenjskem!

d Zopet človeška žrtev požigalčeve hudobije. Ne moremo izreči drugačne sodbe o žalostnem dogodku, ki se je zgodil božično noč v Križah na Gorenjskem. Tudi tukaj strašijo vsako noč v strahu pred požigalci. Sveti večer je bil na straži do polnoči France Teran, čevljarški pomočnik iz Križa št. 13, star 24 let. Ko je odbila polnoč, se je podal domov. Domov grede pa začne pri sosedovi hiši, pri Primčku, lezti proti šupi. Ne moremo si tega drugače razlagati, kot

da je opazil svojega prijatelja Ludovika Gradišarja, ki je stražil doma in ga je hotel ostrašiti, češ da je požigalec. Ludovik pokliče: »Kdo je?« Prijatelj se nič ne oglasi in se skriva v šupi, se malo pokaže ven in zopet skriva. Ludovik pokliče v drugo, pokliče v tretje. Ko se tudi na četrti klic ne oglasi, počí strel. Teran zavpije in se zvrne na tla. Gradišar ga spozna po glasu in zavpije: »O Marija, kaj sem storil!« ter brž teče po može, ki so Terana spravili v hišo. Bil je mrtev. Zadet s flobért-kroglo v srce ali žilo odvodnico je izdihnil v nekaj trenutkih. Koliko žalost, ko je Gradišar videl, da je ustrelil prijatelja! Ni ga prej spoznal in tudi ustreliti ga ni mislil, a sam ne ve, kako da je sprožil. Zgodilo se je to gotovo v razburjenju in strahu, ki ga hudobni požigalci povzročajo po Gorenjskem. Zato gre tudi ta človeška žrtev na njih račun.

d Trgovska in obrtna zbornica razpuščena. Vsem je še znano, kako so izpadle zadnje volitve v trgovsko in obrtno zbornico. Za te prečudne volitve, ki so jih vodili Žerjavovci, se je zanimal tudi trgovski minister dr. Krajač, ki je dal vse gradivo uradno preiskati. In pri preiskavi se je dognalo to, kar je vsak pri žerjavovcih vedel, da so ti gospodje tako na debelo goljufali, da se je minister čutil primoranega volitve razveljaviti oz. zbornico razpustiti. V razpustitvenem odloku na drobno našteva vse te množice goljufij, o kateri potem poudarja, da so to sredstva, ki ne samo, da po zakonu niso dovoljena, ampak tudi kazniva. Za komisarja zbornice sta postavljena g. Ivan Jelačin in gosp. Ivan Ogrin.

d Vsem, ki ste prejeli koledar naše Kmetijske zveze v razpečevanje še enkrat prosimo, naj račune brž poravnajo, da plačamo tiskarno in knjigoveznico. Če kdo ni prodal vseh izvodov, naj ostale takoj pošlje nazaj. Kdor jih ne vrne in ne proda, nam napravlja občutno škodo. Ostale izvode pošljite na naslov: Jugoslovanska kmetijska zveza, Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani. — Kdor bi koledar še želel, naj takoj piše na gori označen naslov dopisnice. Cena koledarju 10 Din.

d Pismo iz Francije. Dragi Domoljub, dovolj mi majhen koticček za moje novice. Slovencev je tukaj že veliko in še vedno prihajajo. Po tem sodimo, da morajo biti v Jugoslaviji zelo slabe razmere. Sem pridejo ljudje, ki niso nikoli delali v rudniku; v jami je nizko in ozko in tako ima tak siromak pri prvem šihitu po dva prsta na roki potolčena. Razmere so se nekolikoboljšale, draginja je malo ponehala, tako da se bo že izhajalo. Pristopina na identitetno karto so zvišali od 68 na 375 frankov, davka je tudi veliko. 100 Din stane danes 48 frankov, meseca junija pa 83 frankov. V Freymingu, eno uro od tu, kjer je zelo veliko Slovencev, je stanoval že dolgo časa Ivan Tilia in živel v divjem zakonu z Ivano Počnek. Oba sta bila Slovencina in sta imela dva otroka, enega 8 let, drugi je bil star 13 let. Na sv. Barbare dan sta poslala otroke po 4 litre vina, potem sta jih poslala v kino. Ko sta prišla otroka domov, sta bila mati in oče pijana. Začne se prepiti, on prime kozarec, ga zažene nji v obraz, da se zgrudi na tla, potem pograbi stol ter

udriha jo nji, dokler se mu zdi, da še kaj diha, nazadnje zakriči: sedaj mi ne uideš skozi okno. Otroci povedo, da je mati dostikrat morala skozi okno bežati, da je ušla surovežu. Moža do sedaj še niso dobili, ker je pobegnil. To je žalosten konec divjega zakona. V mesecu novembru je pa v Malem Roselnu, kjer je tudi mnogo Slovencev, iz ljubosumnosti z revolverjem ustrelil Vilibald Ternik svojega tekmeca, ki mu je ženo zapeljeval, Avgusta Pučnika. Ta je umrl na potu v bolnico. To so žalostne reči, pa ravno med Slovenci.

d Pismo iz Amerike. — Indianopolis, 7. decembra 1926. Prosim, dovolite mi par vrstic v cenjenem »Domoljubu« iz dežele, kjer pravijo, da se cedi med in mleko in kjer vladajo državo prohibitionisti pod domačim imenom »suhaciki. Dasi nisem alkoholik, bom rajši volil z »mokračiki. Želim vsam t. nj. bralcem in bralkam »Domoljubu« srečno novo leto! Bog živi! Pozdrav vsem! Frank Velikanje.

d Mestna hranilnica Ljubljanska obvešča svoje vlagatelje, ki žele, da se jim zapadle obresti vpišejo tudi v vložno knjižico, da se zglasijo šele od 15. januarja naprej, ko bodo prvi navali strank že ponedelji. Tudi domači hranilniki se bodo zopet odpirali šele od tega dne naprej.

d Most čez Savo z Otoč na Brezje za pešpot je dograjen, za vozove še ne.

d Letošnji sv. večer nam je v precejšnji meri postregel s snegom ter tako ustvaril pravo božično razpoloženje.

d Elektrifikacija naših železnic. Jugoslovanski inženjerji se bavijo z načrtom elektrifikacije naših železnic. Prošlo nedeljo so se sestali v Beogradu na konferenco, na kateri so obširno razpravljali o tem vprašanju, kakor tudi o novem zakonu o zgradbah, ki se izdeluje v ministrstvu za javna dela.

d Nove hiše v Ljubljani. V letošnjem letu se je sezidalo v Ljubljani 93 novih hiš z 309 stanovanji. Kljub temu stanovanjska kriza še ni rešena. Zidal je večinoma »mali človek«.

d Obsojen orjunaš. Znani zagrebški pretepač, voditelj Orjuna, dr. Andelinović, je bil radi pretepa obsojen na 1 leto ječe. — Morilec rudarja Fakina pa so še vedno na prostem.

d Pretep. Jugoslovanski in italijanski študentje so se stepili na Reki. Naši študentje na Sušaku so izdali na trgovce okrožnico, naj bojkotirajo italijanske trgovce.

d 300 železničarjev je začetkom tega mesca odpuščenih pri Subotičkem ravnateljstvu. Kot vzrok je bilo navedeno, da niso naši državljani. Izkazalo se je, da so razen treh vsi naši državljani. Smo na Balkanu.

d Tečaj v »Domu duhovnih vaj« v prvem četrtletju 1927. Januar: Za mladeniče, ki se pripravljajo na sv. zakon: od 8.—12. Za rekrute: od 22. do 26. Za načelnike in odbornike mladeniških Marijinih družb: od 29. jan. do 2. febr. — Febr.: Za može: od 21. do 26. — Marec: Za Orle: od 5.—9. in od 12.—16. Za može: od 18. do 22. Za mladeniče: od 24. do 28. — Vsak tečaj se začne zvečer prvega

in konča zjutraj zadnjega zgoraj imenovanih dni. Udeleženci naj bodo v »Domu« do 6. ure zvečer prvega dne. Za udeležbo raj se pravočasno priglase. Kdor bi priglase na mogel priti, se mora pravočasno odglasiti, da napravi mesto drugemu. — Oskrbnina znaša za vsa časa 120 Din. — Pišite na naslov: *Vodstvo »Loma duhovnih vaj«, Ljubljana, Zrinjskega cesta.*

d Umrl je v Mariboru dvorni svetnik in podpredsednik okrožnega sodišča v Mariboru g. Josip Fon. Rojen je bil 1865 na Goriškem. Bil je že na Goriškem poslanec SLS in je bil po vojni poverjenik za pravosodstvo pri narodni vladi v Ljubljani. Bil je tudi narodni predstavnik v začasnem predstavnstvu narodne skupščine v Beogradu. Med pravnimi krogi je užival veliko spoštovanje. Vzornemu možu večni mir in pokoj!

d Umrl je na Vrhniki znani cerkvenik pri Sv. Trojici gosp. Fran Jerebic, ki je 25 let opravljal svojo službo. Pokojnik je bil vselega znača in izvrsten pevec. Bog mu daj večno plačilo!

d V potok je padla ter utonila deklica Julka Bohinec na Sejanci pri Sv. Tomažu pri Ormožu. Namesto brvi leži čez potok hlod, s katerega ji je spodrsnilo, da je padla v vodo, v kateri so jo našli šele po dolgem iskanju mrtvo.

d Smrtna nesreča. V ponedeljek, dne 20. t. m. popoldne je prevažal Pavel Molan, 19 letni hlapec pri gosliničarju Karlu Deržiču, gnojnico na travnik. Ko je v bregu obračal voz se je ta prekucnil ter pokopal pod seboj Molana, mu zmečkal prsni koš, da je bil takoj mrtev.

d Na nji ponesrečil. V Krištaneh se je težko ponesrečil Matija Polanič, ko je oral na svoji nivi poleg železnice. Konji so se mimo vozečega vlaka strašili, pa jih je Matija Polanič držal za uzda, vendar jih ni mogel obdržati, pač pa so ga podrli na tla in po njem ter preko njega planili na polje. Ponesrečenec se je pri tem tako poškodoval, da je nekaj dni na to umrl.

d Požar v St. Marjeti ob Pesnici. V četrtek zjutraj je začelo goreti pri posestniku Jerneju Kravos v Voseku št. 11 pri sv. Marjeti ob Pesnici. Ker je pod skupno streho hiša hlev in gospodarsko poslopje, je bil položaj za domače naravnost obupen, zlasti ker se nikjer v bližini ne nahaja gasilno društvo. Telefonično je bilo obveščeno gasilno društvo v Mariboru, ki se je odpelalo z avtomobilskimi brizgalnami ter že pol ure po izbruhu ognja poseglo v akcijo, dasi je Vosek oddaljen od Maribora 10 km. Celo poslopje se je nahajalo že v plamenih, ki so prodirali že skozi strop. Vendar se je posrečilo napornemu delu gasilcev, da so rešili skoro vse pohištvo. Vse drugo je ostalo žrtev plamenov. Škoda je zelo velika; baje je zgorelo posestniku tudi precej gotovine. Okrog 7. ure so gasilci ogenj pogasili ter se vrnili.

d Drevo jo je ubilo. V Vuči gomili v Prekmurju so pred nekaj dnevi podirali drevo. Ko se je začelo drevo nagibati in padati, je neka ženska začela v zbeganosti teči na ono stran, kamor je padalo drevo. Ko je videla, da se ne bo mogla rešiti, se je sklonila, da je vejevje ne bi moglo doseči. Nesreči pa se tudi tako ni izognila.

Več nego

1.000.000.000 ljudi ni praznovalo božiča,

ne ve nič o jaslicah, nič o božjem Detetu. Nad 15.000 misijonarjev in 2.000 misijonskih sester se noč in dan trud, da bi oznanili veselo vest o božičnem Detetu vsem poganskim narodom v vseh delih sveta in jih vse pripeljali k jaslicam. Tudi slovenski misijonarji in misijonske odlične pomagajo pri tem najdealnejšem delu. O njihovih težavah in njihovem veselju, o njihovih uspehih in trenutnih neuspehih poročajo slovenski

Katoliški misijoni mesečnik s slikami. V treh letih, odkar list izhaja, je dosegel število naročnikov 16.000. 1 Stane 12 Din.

Misijski koleoar 1927

nas prav tako seznanja s tujimi narodi, njihovi deželami in njihovimi zanimivimi običaji ter o misijonskem delu med njimi. Ta letnik, ki je že osmi, obsega običajnih 132 strani, od teh 16 strani s slikami v bakrolisku Jugoslovanske tiskarne. Cena s poštnino 8 Din.

MISIJSKA KNJIŽNICA je zbirka strokovnih knjig o raznih vejah poljudne misijonske znanosti. — Dosedaj so izšli 4 zvezki:

1. zv.: *Prvi slovenski škiteval v Ljubljani 1924.* Cena 10 Din. — Zbrani govori z misijonskega tečaja.

2. zv.: *Jezus a oporoka.* Spisal H. Fischer. S. V. D. Prevedli bogoslovci Misijonska. Cena 25 Din. — Knj ga je ču tovrsto prepričevalna in lahko umilja. Kdor jo prebere, gleda misijonalvo v jasni in pravi luči.

3. zv.: *Misijonska prereditev.* Uredil A. Kordic. Cena 20 Din. — Vsebuje navodilo, načrte, pesmi, govore in igre za misijonske prireditve.

4. zv.: *Misijonska okrožnica sv. očeta Pija XI.* (Rerum Ecclesiae, 28. II. 1926). Prireditel prof. J. Pavlin. Cena 4 Din. — Za okrožnico spoznamo vso veličino in važnost misijonalstva. S svojimi določbami napoveduje preokret v misijonalstvu. (Pošto.)

Misijonske razglednice. Izšli sta 2 zbirki mis. razglednic s prizori iz kitajskih misijonalov. Cena 1 zbirke (10 razglednic) 8 Din. Posamezna razglednica 1 Din.

Vse se naroča na naslov:

Katoliški misijoni
Ljubljana, Tabor 12

Dobila je tako močne poškodbe, da je že dve uri pozneje umrla.

d Slovenec se smrtno ponesrečil v luksemburških rudnikih. V rudniku Te-tange v Luksemburški se je 15. decembra smrtno ponesrečil Slovenec Anton Sivka, doma iz Vrba pri St. Juriju ob južni železnici. Ponesrečenec, ki je bil komaj star 35 let, je delal v rudniku. Pri kopanju rude se je vdrla nanj velika skala in mu razmesarila obe nogi. Rudniški rešilni oddelek ga je pripeljal v bolnico, kjer je vsled bolečin in prevelike izgube krvi med operacijo umrl. Ponesrečeni Sivka je bil dober in pošten delavec. Med tamošnjimi Slovenci je bil zelo priljubljen.

d LOVSKO OROŽJE popravlja najceneje in najbolje puškar F. K. KAISER,

d Ota morda boljše, kakor lastnik je bila odpušena v ruski armadi. Na njihovo mesto so bili poklicani nemški oficirji.

d Radi strahu narava v naših dneih je v Estoni pomrlo veliko ljudi.

d Dva milijona knjig je pogorelo v Nilenu v neki veliki založni knjig, kjer je izbratni podar.

d Strahotali smetaj vikarji so v našem času živeli v severni Ameriki. Randri se veliko hiš. V okolici Čikaga je izgubilo življenje 20 ljudi. Vraz je padel na ob stopnj pod nožo — pri tem nekaj nepojmljivega.

d Igralska sreča. V manj svetovni igralnici v Monte Karlo je neka družba došla pri igri ves zastavek, ki je izbral 5 milijonov dinarjev.

d Veliki riva. V neki veliki angleški hišarni so pred kraljico vili zvon, ki je po svoji velikosti na desetem mestu vseh zvonov. Tehta 1500 meterskih centov. Visel bo 100 m visoko na veliki trgovski hiši v Filadelfiji v Ameriki.

d Barvane ceste. V Ameriki so si avtomobilisti zaželeli drugačnih cestnih barv, kot so dosedaj običajne, črni, da te barve prevede slepejo oko. Pa so poskusili betonirati rdeče, zelene in rožnate ceste. Avtomobilisti so haje najbolj zadovoljni s cestami rožnate barve. Menda bodo tudi po Angleškem zaželi graditi ceste z barvanim asfaltem. Pri nas pa še gramoz nimamo, da bi jih posipali. Centralnem vidovdanske ustave, za katero sta glesovala Zerjav in Pucelj, nam je vse pogotnil, še gramoz.

d Kako je svojim prijateljem preskrbel batia. Francoski pisatelj Monijé je bil velik veseljak in je imel to lastnost, da je lahko tako zelo izpremenil obraz, da ga niti njegovi znanci niso spoznali. Nekoč je prišel v nebo hišo v Rišljejevi ulici. Potikal je pri vratarju, ter ga vprašal če je g. Monijé doma. Vratar je vjužno odgovoril, da gospoda s tem imenom sploh ni v hiši. »Jaz sam sem Monijé, da boste vedeli.« je odgovoril ter se je smeje se poslovil. Drug dan se s spremenjenim obrazom in z istim vprašanjem zopet oglasi pri vratarju. Vratar ga seveda ni spoznal in precej nevljudno odgovoril, da v hiši ni nobenega Monijéja. »Vi se zopet motite,« mu odgovori navihaneč, jaz sam sem Monijé. In zopet je odšel z bučnim smehom. Ko je drugi dan zopet s spremenjenim obrazom isto ponovil, je vratar zarjovel nad njim: »Če se še enkrat prikažete s tem vprašanjem zato, da se iz mene norčujete, jih boste dobili, da jih boste dolgo pomnili.« Z velikim krobotanjem je Monijé odšel na svoj dom, kjer se je vasedel k pisalni mizi ter napisal petim svojim tovarišem, ki pa jim je bil precej gorak, tole pisemce: »Spoštovani tovariši! Naznanjam Ti, da sem se preselil v Relijejevo ulico 7. Jutri zvečer ob 7 te vabim, da prideš na zakusko v moje novo stanovanje, da je slovesno

stourimo. Kar vprašaj pri vratarju, kje so moje sobe. Uđani Monijé.« Ko je prišel drugi dan prvi prijatelj ter vprašal vratarja, kje da staneje gospod Monijé, tou je vratar divje skočil v obraz ter ga obdelaval s pestjo, da jo je presenečeni prijatelj kmalo odkuril. Isto se je zgodilo še ostalim povabljenecem. Medtem pa je Monijé sedel lepo doma ter se veselil uspele ideje.

d Izumilo na 1.1.1 in nove leto je edino najboljši čistilni stroj patent »Ideak«, ki tudi vsakomur dobre dohodke in trajno eksistenco. Zaloge in popolni prok tudi Fran. Eot, Ljubljana, Židovska ulica.

d Lastniki blokov št. 3, 12 D, 18 R, 24 B, 30 F in 44 E z dne 7. decembra, 52 C, 11 A, 1 B, 39 D in 23 C z dne 10. decembra, 12 A, 44 B, 50 F, 36 C in 3 D z dne 11. decembra, 50 D, 7 C, 12 F in 42 E z dne 13. decembra 20 B, 33 A, 4 E, 47 C in 19 E z dne 16. dec. ter 48 C, 15 B, 10 A, 4 D, 27 E, 32 F in 41 N z dne 18. decembra, naj se involijo oglašiti v naši detajlni prodaji na Dunajski cesti 23 dvorišča, kjer se jim izroče nagrade. Tudi prosimo, naj se zglati onih šest lastnikov blokov iz prejšnjega seznama, ki nagrad še niso dvignili. Ob enem si dovoljujemo vjužno opozoriti, da nadaljujemo z reklamnimi prodajami **»**božič.
— Carl Pollak, d. d., tvornice usnje in usnjatih izdelkov, detajlna prodaja: Ljubljana, Dunajska cesta 23, dvorišče.

d Čajanka! Ste že poskusili čajne metanice »Čajanka« in »Globus« vanilijni sladkor? Poskusite, potem ne kupite več drugih znamk. 8829

NAZNANILA

z Hrušica pri Ljubljani. Na dan novega leta dne 1. januarja 1927 v našem domu telovadna akademija Orla v Hrušici. Sodeluje pevski zbor z nastopom dveh pesmi za meštani zbor, kuplet, opereta »Gospa Milinarjeva«, v enem dejanju, »Bob in Kranja«, burka v enem dejanju in drugo, prosta zabava, šaljeva postla, ribolov, svira tamburaško društvo iz Bizovika. Začetek ob štiri popoldne.

z Katol. slov. izobraževalno društvo v št. Jakabu ob Savi vprizori na Silvestrov večer ob 7 in na novega leta dan ob 3 popoldne v društveni dvorani Fran. Sal. Finigartnevo narodno igro »Divji kovec«. Na dnevnem redu so tudi pevške točke, katere izvaja pevski zbor v št. Jakobu. Prijatelji poklene zabave dobro došli!

z Katol. prosev. društvo za Seleh pri Kamniku priredi na Novoga leta dan po večernicah Kršnikov božični večer. Na sporedu je tudi petje. Pride! Fantje in mošje Vas bodo pejali v srečno novo leto!

z Izobraževalno društvo v Dols pri Lj. priredi na praznik novega leta 1927. zgodovinsko igro »Zakleti grad«. Pridelek ob treh popoldne. Povabljeni vsi prijatelji krštanake prosvete.

z Naki. Gasilno društvo v Naklem priredi 1. in 2. januarja v naklanski stari holi Medvedovo pedejansko igro »Stari in mladi«, obakrat ob treh popoldne Cisti dobitek je namenjen za nabavo gasilnega orodja. Okolišani pride!

Presvečljeno gasilno društvo v Zabaici priredi v petek dne 31. decembra v gasilnem domu Silvestrov večer s bogatim sporedom, med drugim bo petje, veseloljna »Trije tišci«, cel večer bo svizala polnoletvilna društvena goiba. — Začetek ob 7 večer. — Ves čisti dobitek se porabi za nabavo gasilnega orodja, nato vsi prijatelji gasilstva vjužno vabljeni.

z Zamenjal se je pomotoma zavitek obleke v Metni ulici pri prešarici. Vrne se pravilno, sletam.

DO SVETU

Kako sodijo Francozi v nemškem zasednem ozemlju? V nemškem mestecu Germerstheim, ki je zasedeno po francoskih četah, se je neki 24 letni francoski podporočnik spri z nemško družbo. Zgrabil je pasji bic in z njimi pretepel Nemce, nato je pa še streljal. En Nemec je ostal na mestu mrtev, drugi pa je bil težko ranjen. Vsi so prišli pred francosko vojno sodišče, ki je obsodilo štiri Nemce na 2 do 6 mesecev ječe, težko ranjenega obo na dve leti ječe, francoski podporočnik pa je bil oproščen. Razumljivo je, da je ta sodba povzročila po vsej Nemčiji veliko razburjenje, zlasti ker previja, da je bil dotični podporočnik zelo ožaben in je rad Nemce iznival. Nemški poslanik v Parizu se je radi te sodbe pritožil pri francoskem zunanjem ministru.

Češkoslovaška dežla deželne avtonomije. Tudi na Češkoslovaškem uvidevajo merodajni krogi, da se s centralizmom ne da dobro vladati. Zato bodo državo razdelili na pokrajine, ki bodo imele svoje deželne zbornice. Ustanovili bodo štiri pokrajine: Češko, Moravsko, Slovaško in Karpatsko Rusijo. V deželne zbornice bodo dve tretjini poslancev izvolili, eno tretjino jih bodo pa imenovali kmetijske in trgovske zbornice ter centralne zavarovalnice. Dalje bodo ustanovili po celih državni okrajne zastope. Aktivno volivno pravico bodo imeli vsi nad 24 let stari, izvoljeni pa bodo lahko le oni, ki so nad 30 let stari.

Volivna pravica na Angleškem. Na Angleškem imajo tako moški, kakor tudi ženske volivno pravico, vendar jo imajo moški od 21. leta dalje, ženske pa šele od 30. leta. Sedaj se je med ženskami pričelo veliko gibanje zato, da se volivna pravica izenači. Nekateri predlagajo, naj bi imeli tako moški kakor ženske volivno pravico od 25. leta dalje.

Italijanska moč na morju narašča. V Italiji zelo vneto gradijo vojne ladje. Samo v decembru so spustili v morje pet velikanov. Radi bi namreč zagospodarili na morju ter izrinili Angleže in Francoze. Seveda se jim to ne bo lahko posrečilo, čeprav neprestano grade vojne ladje. Gotovo tudi Francozi in zlasti Angleži ne drže križem rok.

Katoličani na Litvanskem. Litva, kjer se je izvršil državni preobrat, je katoliška dežela. Po vojni so imeli tudi katoliki precej časa vladati v svojih rokah in so vsa cerkvena vprašanja rešili v katoličanom prijaznem duhu. Šele zadnja vlada, ki je bila pod vplivom ruskih boljševikov, je pričela nastopati proti katoliški cerkvi. Tako se n. pr. rojstne matice, ki jih vodijo duhovniki niso priznavale za veljavne. Sedanja vlada, ki je prejšnjo strmoglavila je cerkvi manj nasprotna.

»Dobre misli mora človek imeti. Eden izmed mojih sošolcev je imel eno samo dobro misel, pa je na mah obogatel.« »Kakšna pa je bila ta misel?« »Bogato se je oženil.«

Dobro in poceni

za kupače v manufakturni trgovini

A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mertsi trg 10

PO DOMOVINI

NAKLO.

(Požigi, časopisje.)

Nevarnost zločinskih požarov še vedno visi nad nami. Posebno hudo je na Okroglem, kjer je na sv. Miklavža dan letos že tretjič gorelo, tokrat ob pol sedmih zjutraj. Pogorela je g. Tomažu Križnarju lopa z otepi. Čez dober teden pa je požigalec že zopet podtaknil žerjavico v Ažmanov skedenj ob pol šestih zvečer, pa je k sreči nekdo še pravočasno opazil in žerjavico pogasil. Koj naslednjo noč se je neznan požigalec potikal okrog graščine g. magra Zupana. Ko ga je nočna straža hotela pregnati, je požigalec streljal na stražo in enega celo ranil v nogo. Ni čuda, da v takih razmerah postanejo z nočjo vsa sela kakor vojna taborišča. Ljudstvo je seglo po samopomoči in straži svoje imetje pred požigalci bodisi z lučjo ali s kolom ali s puško. Ali bo že prišlo odrešenje iz tega neznosnega stanja? Prosimo, rotimo, izdatne pomoči pa ni od nikoder! — Bliža se čas za naročanje časopisov. Letos prihaja k nam — v 215 hiš — po 125 Domoljubov, po 10 tedenskih in 18 vsakdanjih »Slovenec«, nabožnih listov pa okrog 175. Na vsako hišo pride torej okrog en in pol časopisa! Drugo leto ne smemo nazadovati, ampak še napredovati. Naš cilj bodi: Vsaka hiša brez izjeme imej »Domoljub« in vsaj en nabožen list!

S ČRNUČ PRI LJUBLJANI.

Dne 1. decembra je umrl v Nadgorici pri Črnučah najstarejši mož naše župnije Tomaž Kečelj. Učakal je 89 let. Bil je mož molitve in dela. Do 83. leta starosti je gospodaril na svojem posestvu, pri delu je pa rad pomagal tudi še potem, ko je posestvo izročil. Upravljal je tudi do visoke starosti razne častne službe. Skoro do smrti je bil ključar podružnice nadgoriške; bil je tudi sodni cenilec, občinski odbornik in svetovalec ter predsednik krajnega šolskega sveta. Kot izvrsten in izkušen gospodar je vsakemu rad pomagal s svetom in marsikomu tudi z delom. Zadnji dve leti ni mogel več priti do župne cerkve, oddaljene pol ure, pač pa je vselej prišel v domačo podružnico, kadar je bila tamkaj služba božja. Še zadnje tedne pred smrtjo je večkrat hodil moliti h cerkvi. — Najstarejša žena je tudi umrla. Bila je to Jera Dornik, ki je umrla 18. oktobra v 90. letu. — Dne 26. oktobra je nenadoma umrla gospa Lukmanova, stara 83 let. Živela je večinoma v Ljubljani, a brez poletja je rada hodila na Črnuče, kjer je imela poleg železniške postaje hišo in posestvo. Na tem posestvu je bila nekaj znana Oblakova gostilna. Velikanski hlevi še sedaj stoje in spominjajo na tiste čase,

ko še ni bilo železnice in so vozili blago iz Trsta na Dunaj s parizarji. V Ljubljani je stala Lukmanova hiša in trgovina na tistem mestu, kjer je sedaj glavna pošta.

ZUZEMBERK.

V nedeljo 28. novembra smo pokopali vzornega mladeniča Ljudovika Zupančiča. Nesrečna jetika mu je pretrgala nit življenja v 23. letu starosti. Bil je član mladeniške Marijine družbe, član Orla, izobraževalnega društva, godbe, sploh vnet in nesebičen delavec društva, katerega bomo občutno pogrešali. Pogreb je bil priča, kako so ga ljudje cenili. Poleg Marijine družbe, Orlov, Orlie in naraščaja ga je spremljalo mnogobrojno občinstvo. Moški zbor mu je zapel pred hišo, v cerkvi in na pokopališču. In pri sprevodu je igrala godba. — Bog Ti bodi večni plačnik! Na svidenje nad zvezdami!

SMARJETA PRI NOVEM MESTU.

(Poprava župne cerkve.)

Pred letom dni smo še s strahom gledali, kaj bo z ladjo naše farne cerkve; prezbiterij in zvonik sta bila dograjena pred vojno. Ostrešje je bilo tako strohnelo, da je grozila nevarnost, da se ob prvem večjem snegu sesuje. Zidovje je bilo zgoraj sicer trdno, nad temeljem pa je bilo lapornostno kamenje vse razmečano. Poleg tega pa je ob neugodnem vremenu še voda uhajala v cerkev. Treba bo iti na delo, nam je nekaj reklo. In glejte! Letos pred božičnimi prazniki bo leto dni, ko je dozorel v nas sklep: Spomladi začnemo. Začeli smo na spomlad, delali in vztrajali kljub nujnemu poljskemu delu do pozne jeseni. Ni bilo dosti, da nam je manjkalo denarja, treba je bilo še drugih sitosti. Najprej so nam cele mesece zavlačevali stavbeno dovoljenje. Komaj smo začeli zidati, že se je hvalil neki gospod iz Ljubljane, da nam bo ustavil delo. Prihajale so iz Ljubljane pisma na Krško glavarstvo in gradbeno sekcijo v Novem mestu, naj te oblasti ustavijo našemu stavbeniku zidanje cerkve. Hoteli so nam pognati čez mejo našega delovodjo Ig. Špacapana, goriškega rojaka. Te sitosti nas niso omalodušile. Skoro vsak naš hram je delal in pomagal s tistim navdušenjem, s tistim ognjem, ki je lasten poštemu vernemu Delenjcu. Da so Šmarječani v svojem jedru dobri, da v njihovih prsih še vedno bije plemenito srce, priča streha na novi ladji farne cerkve, ki je bila zgrajena s prostovoljnimi delom in prostovoljnimi prispevki.

GOR. LOGATEC.

V nedeljo dne 12. t. m. smo imeli v naši župni cerkvi lep cerkven koncert, ki ga nam je priredil starosta slovenskih skladateljev č. p. Hugolin Sattner s svojim cerkvenim zborom iz Ljubljane. Prekrasno vreme je privabilo ljubitelje lepe pesmi iz vseh sosednjih krajev. Koncert se je pričel točno ob 5 popoldne; pesem za pesmijo se je vrstila mirno in gladko, ena lepša ko druga. Sedaj je pel mešan zbor, sedaj zopet

moški, slišal si solo-petje g. Bajukove in gđne. Zupanove in Vedralove. G. Vedral pa je na naših lepih orglah spremljal z večjo roko vse to petje in vse to pa pod mojstrsko taktirko 75 letnega dirigenta in skladatelja. Koncert se je končal z blagoslovom z Najsvetejšim, po šesti točki je č. g. kanonik dr. Fr. Kimovec še spregovoril nekoliko o cerkveni pesmi. Tako smo čuli enkrat v naši cerkvi najlepši cerkveni zbor. Po koncertu je prejel g. skladatelj od našega cerkvenega zbora v dar lep šopek belih vrtnic in nagelnov, gospe našega Kat. prosv. društva pa so pripravile vsemu zboru malo večerjo v društveni dvorani, ki so jo za to pričko naši fantje in dekleta jako okusno okinčali s podobo g. skladatelja in sv. Cecilije ter z venci in zastavicami.

ST. JERNEJ NA DOLENJSKEM.

Občinski proračun za l. 1927 je sprejet in znaša 103.398 Din dohodkov in ravno toliko stroškov. Kako so mnogi presenečeni, ki so pričakovali od liberalno-samostojne večine znižanja davkov. Koliko bi se lahko prihranilo, koliko dela bi se lahko odložilo ker ni nujno potrebno. Lahko se je bahati: pa smo to naredili; o ja, saj občani plačajo, pa se naredi, ali naši žepi? Dosedaj je nas samo država navijala, sedaj nas pa še liberalna-samostojna stranka kot vladajoča stranka v občini. V eni sosedni občini imajo od odstotkov doklad na zemljiški davek, in to v občini, ki nima nobenih dohodkov iz sejmišča, pri nas 50 odstotkov, ampak v dotični občini ima SLS večino. Rubežni se vršijo sedaj tu, sedaj tam in to po večini vsled zastalih davkov; ljudstvo ne zmore več.

Volitve v oblastno skupščino se bližajo s hitrim korakom. Kmetje, obrtniki, delavci, glejmo da nas zopet ne prevari kak republikanec ali samostojnež, kajti prišli bodo razni prerčki, ampak pregovor pravi, da osel gre samo enkrat na led. Tako tudi nas ne bodo več dobili, kajti edina SLS nam jamči za boljšo bodočnost.

Poagitirajte za obilno udeležbo za Domoljuba, zakaj pristaš SLS brez Domoljuba je kot vojak brez puške. Toraj na delo za dobro stvar kljub težki denarni krizi, ki tare ves delavni stan.

MAVČICE.

Letos je naš orlovski odsek prvič priredil v društveni dvorani »Miklavžev večer«. To je bilo veselja za naše malčke, pa tudi dokaj strahu. Miklavž tako lep in čistiljiv in radodaren tako! In angelčki, kot bi bili res prišli iz nebes. In ko se je pokadilo iz »pekla« in je švignil ogenj iz njega, za njim parkeljni tako peklenske grdi! O, da bi ne bilo Miklavža, ki jih je krotil, vsi naši malčki bi bili v strahu zbežali. Tako je bilo vse varno, srečno in veselo. — Pretekli teden se je oprema našega društvenega odra zopet pomnožila. Slikar Ignacij Mlakar iz Železnikov nam je s svojim pomočnikom naslikal krasne ozadje — lep park — in napravil kulise za gosposko sobo in eno bajto za drvarje. Delo hvali mojstra. Kdor hoče vse to videti, naj pride na Silvestrov večer ob 7 all pa na novega leta dan po litanijah. Igrall bodo lepo Medvedovo igro »Za pravdo in

Da bodete zadovoljni z res dobrimi

vrvarskimi izdelki

zato je treba naročiti tako blago le pri

Ivan N. Adamič

Ljubljana, Sv. Petra cesta 31

in podružnicah v Mariboru, Vetrinjska 20 ter Kamnik, Šulca 4.

sreca. Uljudno vabimo vse svoje prijatelje od blizu in daleč, ki ste našega duha in srca. Pred igro par prav lepih pesmi. Torej na veselo svidenje!

HRASTJE PRI KRANJU.

Izobraževalno društvo priredi na novega leta dan in nedeljo (drugi dan) versko-izobraževalni tečaj in to po sledečem redu: 1. Na novo leto popoldne ob 3 predavanje: romanje Slovencev v Lurdu s sklopilničnimi slikami in prikazovanje Mater božje v Lurdu s filmom (kino). 2. Drugi dan dopoldne ob 10 predavanje: preganjanje kristjanov in sv. Tarzijan s filmom (kino). 3. Popoldne ob 3: Slovenci na Evharištičnem kongresu v Ameriki, s slikami in filmom. — Prireditelj bo zelo podučna, zato se vabijo vsi bližnji in daljnji, da se omenjenih predavanj s kinom gotovo udeležijo. — Odber.

JEZICA.

V nedeljo smo pokopali Franceta Černeta iz Stožic. Omenjenemu je pred tremi meseci umrla žena. Neizmerna žalost in neutožitljivo tugovanje radi prerane žene smrti je tudi njega strlo v najlepših letih. Pokojni je bil občinski odbornik iz socialističnih vrst. Bil pa je vsled svoje umerjenosti, prudenosti, mirnosti in sposobnosti vsesplošno priljubljen in dasi naš nasprotnik ni bil nikdar naš sovražnik. Bil je vedno dovzeten za prepričevalno besedo in smo z njim v občinskem odboru ter njegovih odsekih prav lahko delali. Na njegovo izpraznjeno odborniško mesto pride g. Ivan Ramovž, posestnik in gostilničar iz Stožic. — Vse naše prijatelje opozarjamo na »Silvestrov večer«, ki ga prirede naši Orli v petek 31. decembra ob 8 zvečer v Društvenem domu. Večer bo vsled pestrega sporeda prav zabaven.

SMIHEL PRI NOVEM MESTU.

Hudo so bili prizadeti naši kraji poleti od toče. Revščina se nam je obetala. Obrnili smo se tedaj na našega poslanca tuk. rojaka dr. Franca Kulovca in preskrbel nam je izdatno podporo. Prejeli smo vsega skupaj čez 5 vagonov koruze po znatno znižani ceni od 6—7 K. Bodi našemu požrtvovalnemu in delavnemu poslancu izrečena na tem mestu najlepša zahvala.

V nedeljo 2. januarja po jutranji maši se vrši v Smihelu shod SLS. Poroča zopet dr. Kulovec. Možje in fantje pridite!

ŠT. PETER PRI NOVEM MESTU.

Tukajšnja graščakinja Rodriga grofica Margheri Commandonna, lastnica znanega gradu Otočec, je 7. t. m. v 57 letu starosti po mučni boleznii umrla v Gradcu, od koder so truplo pokojne prepeljali z avtomobilom in ga 13 t. m. položili v rodbinsko grobnico na tukajšnjem župnem pokopališču k večnemu počitku. Pogreb pokojne, ki se je vršil 13. t. m., je bil zelo veličasten. Domače ljudstvo se je udeležilo pogrebnega spreveda v izredno obilnem številu, kar priča, da je ta in oni imel rajno grofico v blagem spominu. — Prvo nedeljo po Novem letu bomo okušali v »Domu« še nekoliko božičnega veselja.

IZOBRAZBI

Po katoliškem svetu.

Misijsko delo. Po vatikanskih poročilih štejejo katoliški misijoni ta čas 122.558 poslujočih oseb, med njimi je 12.702 duhovnikov-Evropejcev in 4080 duhovnikov-domačinov. — Skupno število krščenih paganov znaša 1½ miliona duš. Misijskih šol je 20.000, s približno 1 milijon 112 tisoč učenci. Treba pa je upoštevati, da je nevernikov ra vsem svetu nad 1000 milijonov, zato molimo za procvit katoliških misijonov in podpirajmo jih po svojih močeh.

Foj proti Cerkvi brezuspešen. Na Portugalskem so že dolgo časa na krmilu brezverske vlade, ki preganjajo in ovirajo Cerkve pri njenem delu, vendar je zadnji čas opaziti, da to sovražno razmerje počema, ker so rasprotniki pač spoznali, da je boj proti Kristusu brezuspešen. Vlada dopušta, da se obravnava versko življenje, ki ga je začasno ustavilo veliko preganjanje pred vojno, da celo naklonjena je veri, ker ji je to koristno. Tako beremo zdale, da bo portugalska vlada izdala zakon o portugalskih misijonih. V tem zakonu se priznava misijonarjem pravica javnega delovanja, nadalje se država obvezuje podpirati z vsakoletnimi podporami misijone, ki si smejo neovirano graditi cerkve, usnavljati zavode in si pridobivati posestva. Zakon pripominja, da Portugalska že od nekdaj širi v svojih kolonijah omiko in civilizacijo in da jo pri tem najbolj požrtvovalno podpirajo njeni misijonarji.

Veren kristjan je, kot znano, predsednik Združenih držav, Coolidge. Vestno izpolnjuje svoje verske dolžnosti in živi zelo priprosto. Nedavno je izjavil svojemu prijatelju: »Teško si predstavljam, kako more uspešno izpolnjevati svoje dolžnosti

Kat. prosvetno društvo nam bo za ta dan uprizorilo ljubko trodejanko »Na betlehemske poljanah« ter enodejanko »Satan«. — Eno prihodnjih nedelj se nam bo predstavil v »Domu« nosilec kandidatne liste za novomeški okraj dr. Ivo Česnik kot kandidat za poslanca v oblastno skupščino. Njegova osebnost nam je že dolgo znana, vsekako pa želimo slišati njegov, oz. njegove stranke program, ki ga ima za delo v oblastnem zboru. V ta namen le vsi na shod, ko se bo isti vršil v »Domu«.

HOCHHEIDE NA PORENSKEM.

Umrl je tukaj 10. decembra čislani mož Franc Krznar v 62. letu svoje starosti. Bil je ustanovnik, večletni predsednik in velik dobrotnik tukajšnjega društva sv. Barbare, za kojega je neumorno delal in veliko žrtvoval. Kako priljubljen je bil nepozabni pokojnik, pričal je njegov pogreb. Udeležila so se ga tri društva naše kat. organizacije z zastavami ter veliko število Slovencev in domačinov. Ob odprtem grobu se je poslovil od njega predsednik združenja in njegov prijatelj France Babič.

človek, ki opravlja kako odlično in odgovorno službo, kot je na primer moč, ne veruje na sodelovanje božje milosti in previdnosti, ki vodi vse h najvišjemu zadnjemu cilju človekovemu. Nevem, kako se mogel tak človek lotiti številnih vprašanj, katere mora reševati dan za dnem — kdo mu bo dal poguma?« Da bi vsi državniki tako mislili!

Vzgladni uradniki. V Franciji se vsi organizira, to dela o tudi katoličani, daso so začeli s tem malo pozno, ker niso prej spoznali, kakšna moč je v skupnosti. Tako so zadnjič zborovali katoliški uradniki bank, borz in zavarovalnic, ki imajo močno organizacijo s centralo v Parizu a po vsej državi mnogo odsekov. Goje vsakomesečno se'anke, skupno sv. obhajilo razširjajo molitve sv. rožnega venca, prireja o prosvetne večere, imajo svoje javne knjižnice, organizirajo romanja in se udeležujejo zelo marljivo v dobroteljski deli. Kar imajo posebnega duhovnika, Msgr. Belle, ki vodi njih akcijo.

Tudi poštni uradniki katoličani imajo svojo organizacijo in sploh vsi posamezni s'anovi imajo svoja združenja, ki so podrejena vrhovni reprezentanci, Katoliški narodni federaciji.

Akademik in katoliški misijoni. Od katoliške strani se je primeroma doslej prenalal cenil pomen delovanja akademikov (vseučiliščnikov) za misijone. Navadno se je mislilo, da je z denarnimi zbirkami za misijone vse dovršeno. V zadnjem času pa so zlasti v Belgiji začeli merodajno krogi razširjati misel, po kateri naj bi katoliški akademiki Evrope stopili v stik s akademiki poganjskih dežel in jih tako polagoma približali — katolicizmu.

Vzhodni narodi se sicer z velikimi koraki bližajo evropski kulturi, vendar imajo tudi sami starodavno, v narsičem zelo visoko stopnjo izobrazbe, katero Evropa, na škodo, premalo pozna. Temeljito poznavanje domače kulture vzhoda bi bil najprimernejši mostiček za duhovno zblizanje akademikov dveh svetov. Katoliški akademiki Evrope bi se morali poglobljati v življenje misijonskih dežel in proučevati tamošnje kulturne razmere. Prvi korak naj bi bil gojitev prijateljskih odnosov z akademiki v Indiji, Kini in v Japanu. Na ta način bi katoliški vseučiliščniki ne le razširili svoje obzorje, temveč bi občutili tudi večje zanimanje za velike naloge Cerkve. Ne pozabimo, da je n. pr. v Indiji 17 domačih univerz s 67 tisoč študenti, ki se vsi navdušujejo za — poganstvo. Par katoliških vseučilišč je le kaplja v morje. — Na Japonskem je 32 domačih univerz, od katerih imajo samo štiri več kot 25 tisoč dijakov. Na Japonskem je bilo v letu 1922 na novo izdanih 13 tisoč knjig in je izhajalo 4562 časopisov, vsi protikatoliške smeri. Kaj pomeni edina katoliška univerza v Tokiju, proti vsemu temu velikemu poganjskemu delovanju v Japanu!

Protestanti so že davno spoznali nujno nalogo akademskega misijonskega dela.

Izdali so geslo: »Študenti daljnega vzhoda morajo biti pridobljeni za krščanstvo po študentih zahoda«. Protestanti so ustanovili posebne »dijaške zveze za misijone«, ki so šteje v letu 1920. več kot 200 tisoč članov, dijakov in profesorjev, in 2500 družtev. Izdali so več kot 5000 knjig, ki so poročale o protestantovskem misijonskem gibanju. Njih delovanje je bilo dokaj uspešno, saj so sklicali l. 1922. v glavno mesto Kitajske, v Peking, že kongres, kjer so zborovali zastopniki 27. dežela in 800 kitajskih študentov. Ta zveza ima samo na Kitajskem 25 tisoč članov. — Posnemajmo protestante v njih požrtvovalnem delovanju in storimo po svojih močeh vsi vse, da bo zastava edino prave katoliške vere čimprej zakraljevala vsepovsod.

2,500.000

Francoska katoliška narodna zveza, ki obstoji šele dve leti in jo vodi general Kastelnú, šteje že 2.500.000 silno zavednih članov. Njeni uspehi v tej kratki dobi so silno veliki. Preprečila je, da vlada ni pretrgala zveze z Rimom, preprečila je novo preganjanje redovnikov in zlasti uvedbo brezverske šole v Alzaciji in Loreni. Glavni uspeh pa je, da so francoski katoličani začeli dvigati glave in so krepko podvzeli boj proti brezverskemu javnemu mnenju. Bližnja naloga zveze je sedaj ta, da se odpravijo krivični šolski zakoni in da se zopet dovolijo redovne šole. V ta namen po vseh župnijah ustanavljajo društva družinskih očetov, ki zahtevajo, da se zopet uvedejo redovne šole.

— Francija, ki nas je toliko slabega naučila, nas tudi uči, kako morajo katoličani skupaj držati ter vztrajati v boju.

Barva morja.

Marsikdo je razočaran, ko prvič zagleda morje in ne vidi tiste modre barve, ki jo je pričakoval. Morja v raznih delih sveta so različno barvana in boš dobil v njih vse barve mavrice, od rumene do škrlataste. Modro barvo morja povzročata sol; nešteti majhni solni drobci izžarivajo modro luč solčnih žarkov. Več ko je v morju soli, bolj je modro, tako na primer Sredozemsko morje. Veliki ocean je tako moder, kakor je pri nas včasih v zgodnjih jutranjih urah nebo v gorah, skoraj črno. Blizu obale se modrina spremeni večkrat v zeleno barvo. Beli pesek na dnu plitve vode povzroča svetlozeleno barvo, temnorumeni pesek pa bolj temnozeleno. V zalivu Loango v Afriki je barva temnordeča, zato, ker je morskno dno rdeče.

Drugi vzrok za razno barvo morja so majhna živa bitja, organizmi, ki živijo v njem. V nekaterih slanih jezerih na visoki planoti Tibet v Aziji in v nekaterih jezerih južne Francije živijo rdeče živalice, ki dajo vodi živahno rdečo barvo. Na marsikakšnem kraju Kanala, velikega preliva med Angleško in Francosko, se sveti ob angleški obali morje res v vseh barvah mavrice, kar si razlagajo iz posebnega solčnega obsevanja. Belo morje na severu Rusije se ne imenuje tako po beli barvi ledu, kar bi bilo pravzaprav pravilno, temveč je ta označba ime za sveto morje. Rdeče morje se

imenuje tako po rdečih rastlinah ob obali, Rumeno morje po blatu, ki ga pripelje vanj kitajska reka Hvang ho (slovensko Rumena reka). Črno morje pa ne zasluži svojega imena, ni prav nič črno, temveč lepo zelenomodro. Beseda črno je star izraz za negotljuben; po morskih roparjih, ki so živeli tam in so napadali popotnike.

Zimska pesem.

Burja brije, vije, piše,
palček skrit je blizu hiše,
pustil je kraljiček
skalni svoj gradček
nad vodó.
Zima bol

Sneg se vsiplje v koste mračne,
zbirajo se jate lačne,
v jatah na poljane
zgrinjajo se vrane,
zbor duhov
iz gozdov.

V skritelem smrečju kos počiva,
o pomladi topli sniva,
srce bi mu pelo,
pa je v gozdu belo;
mrzli sneg
pada s smrek.

Kmetič skrbne sniva sanje,
da poleti spet požanje
in pospravi žito,
ki pod snegom skrito
zimske dni
tího spi.

POVEST GORSKE FARE.

»Zvon v sili« je rekel resno župnik. »To je seveda nekaj drugega. Bog nas obvaruj nesreče.«

Greta je hipoma zrastle v župnikovih očeh. To je bila torej zvonarka Sv. Mihaela. Od njene čuječnosti je bila odvisna blaginja vasi. Nehote je stisnil Greti roko. »Nisem vedel, da ste čuvarka vasi. Torej smo si v duševnem sorodstvu — zakaj tudi jaz sem čuvar in pastir.«

Ponosno je prikimala in rekla: »Gospod župnik, veliko prošnjo imam. —«

»No, kaj pa je, Greta?«

»Huda stvar, gospod župnik —«

»No, kar povejte, Gretel! Če morem pomagati, storim.«

Pot v hrib in sveži zrak ga je utrudil in sedel je zope na klop, dočim je stala Greta s sklenjenimi rokami pred njim. »Stvar se tiče Rike,« je rekla. »To je hči moje sestre. Šestnajst let je stara, pa je že tako nesrečna. Gor na Visokem ne more več vzdržati, ker ji je oče povzročil toliko sramote. Zadnje poletje je zažgal hišo in prišel v ječo — in sedaj se je obesil, lopov. Rika je šla v službo in bila prav pridna. Toda vsa vas je bila proti njej, zmerjala jo je in zaničevala, da ni mogla več vzdržati. Zato sem jo vzela k sebi. Naj ima mir, saj ne more zato... In zato bi prosila gospoda župnika, da bi ji rekli dobro besedico in jo nekoliko dvignili, saj je tako nesrečna, uboga revica.«

Greta je zaihtela in si s predpasnikom obrisala oči.

»Rad bom storil to,« je odgovoril župnik. »Kar pripeljite jo v nedeljo s seboj v župnišče, pa bomo govorili o tem. In pozdravite deklico, bo že vse dobro.«

Dvignil se je. »No, sedaj sem počival, Greta. In sedaj grem zopet dol!«

Ko se je vrnil župnik s hribov in šel skozi vas, je nenadoma obstal in dvignil roko nad oči: od župnišča sem je prihajal starček s srebrnobelimi lasmi, nekoliko sključen, a s smehljajočim se obrazom in jasnimi očmi. Župnik mu je hitel nasproti, sklonil koleno in poljubil roko, ki se mu je stegnila nasproti: »Moj pastir prihaja k meni, moj škof! Oh, to veselje!«

Škof se je smehljaj. »Moram vendar malo pogledati, če je vse v redu. Takemu oddaljenemu, hribovskemu župniku človek ne sme zaupati. V bližnjem mestu moram blagosloviti cerkev. Tedaj me je gnalo sem k Sv. Mihaelu, nisem imel več miru. Zelo me je skrbelo radi vas — ste zopet popolnoma zdravi?«

»Baš prihajam s hribov, presvittile«

»Potem je dobro. Kdor lahko gre tja gori, mora biti na trdnih nogah.«

Škof se je zaupljivo oprijel župnika in se opiral nanj. Tako sta šla skozi vas, proti župnišču. Ljudje so ob cest poklekali, da bi prejeli škofov blagoslov in vsi začuden gledali svojega župnika, s katerim je govoril škof tako zaupljivo, kot bi bila prijatelja ali brata.

Drugo jutro, ko je župnik opravil sv. opravilo, je pel zbor dečkov preprosto koralno mašo. Ljubko in sveže je donelo po cerkvi. Dečki so stali v zboru ob dveh straneh oltarja, v rdečih krilih in belih srajcah. Škof se je zelo radoval resnega, slovesnega

Razno.

Vahabiti. Zmeraj bemo, da je poglavar Vahabito v Ibn Saud zavzel Mohamedanom sveti mesit Meko in Medino, in mislimo, da so Vahabiti narod v Arabiji. Pa ni tako. Vahabiti so samo verska stranka ali sekta, ki hoče ohraniti Mohamedovo vero čisto. Zato so tudi pred sto leti razbili oni znani kamen na Kaabi v Mekki, ki so začeli Arabci malikovati z njim. Sedaj so rekli Vahabiti, da veliki duhovnik v Mekki ni več zastopnik prave vere, in so ga izgnali. Tisti pa, ki ga je izgnal, Ibn Saud, dobiva od Angležev še več denarja kot ga je dobival veliki duhovnik.

Kamen na Kaabi. Kaaba je ono veliko, 16 metrov visoko poslopje na dvorišču velike mešete v Mekki; v njeni steni je vžidan kamen, 20 cm dolg, 15 cm visok, 10 cm debel. Pred sto leti so ga Vahabiti razbili; nato so ga spet skupaj zlimali in ga s srebrno žico prevezali. Sedaj je pritrjen na Kaabo, prvi predmet oboževanja hadžijev, mekanskih božjepotnikov. Ves je nastel, toliko je bilo že na njem poljubov.

Ameriške zadeve urejuje najbolje in ceno:

Dr. IVAN ČERNE, gospodarska pisarna, Ljubljana, Miklošičeva cesta 6

POZOR!

KONFEKCIJSKA INDUSTRIJA

JOSIP IVANČIČ

LJUBLJANA

ŠELENBURGOVA ULICA ŠT. 1
(DORIŠČE LEVO)

POZOR!

Fabiani & Jurjovec

LJUBLJANA, STRITARJEVA ULICA 5

Velika zaloga moškega in ženskega blaga

za spomladanske in letne obleke. Lepa izbira avl-
lenih rut in šerp.

Krojači in šivilje, pišite po vzorec.

ČREVA

vsakovratna po najugodnejši cenil kakor vsako
leto vendno v zalogi. Kupim tudi
surovi in stopljeni loj
in ga plačam po najvišji dnevni cenil
Jos. Bergman, Ljubljana, Poljanska cesta 85.

prodaja v reklamne svrhe, doler traja zaloga
sledede:

500 moških oblek iz češkega sukna . . . po Din	480-
300 " " " " " " " " " " " "	550-
200 " " " " " " " " " " " "	680-
10.1 fantovskih oblek iz " " " " " " " "	350-
200 deških oblek od 3--12 let	160-
250 raglanov (dolge sukne)	65-
150 " " " " " " " " " " " "	70-
200 sukenj kratkih	420-
100 " " " " " " " " " " " "	500-

V zalogi je tudi raznovrstno češko in angleško sukno
in se isto prodaja po TOVARNISKIH CENAH

Posetite trgovino, oglejte si blago in prepričati se
boste, da ste prihranili mnogo denarja pri izredno
NIZKI CENI

Ne zamudite izredno ugodne prilike!

Najpopolnejši
STOEBER
šivalni stroji
za šivanje, krojače
in čevljarje ter za
vsak dom.
Preden si nabavite
stroj, oglejte si to
izrednost pri trdnosti
L. Baraga,
Ljubljana
Šelenburg. ul. 6/1.
Brezplačen pouk.
15 letno jamstvo.

Zlatnike kupuje in dobro plača F. ČUDEN,
Ljubljana, Prešernova ulica števil. 1.

Nova trgovina manufakture,
novo blago in nove nizke cene
Josip Šlibar
Ljubljana, Stari trg 21   poleg Zalaznika

ZGLASITE SE ZARADI
BLAGA ZA OBLEKE
IN PLAŠČE PRI
R. MIRLJAVIČ
LJUBLJANA

Francoska linija, Cie. Gie. Transatlantique,
Havre-Newyork, samo 6 dni čez morje
dobra hrana in pijača brezplačno,
Cie. Chargeurs Réunis, Sud Atlantique,
in Transport Maritimes
za pomor. vožnje v južno Ameriko, Avstralijo,
Argentinjo in
Kanado.

Tozadevna pojasnila
in vorne listne daje
zastopnik

Ivan Kračar
Ljubljana

Kolodvoška ul. 35.

Nevestam in ženinom

posebno znižane cene za razno blago, n. pr.:
fine klotaste odeje, ročnega dela . . . . . 200 Din
najboljše belo platno za rjuhe . . . . . 24 Din
najboljše belo platno za kapne . . . . . 34 Din
belo in pisano kontenino . . . . . 12 Din
rujavo kontenino . . . . . 8 Din
črno in modno sukno za moške obleke, svilo in
volneno v vseh barvah za ženske obleke, razne
posteljne garniture, deke, koče, cvilih za postelje,
namizne prte, moške srajce in kravate, svilene
rute in šerpe ter sploh vse, kar se rabi za halo
»PRI IVANKI« - F. in L. GORIČAR, Ljubljana -
Sv. Petra cesta števil. 29.

Pazite dobro na naš naslov in št. 29.

Lepo posestvo prodam, oddaljeno 3/4 ure
od premogokopa Krmel,
s hišo, 2 kleti, svinjski hlev, 2 orala polnega gozda,
2 orala travnika, 1 oral njiv, cena 16.000 Din. —
Venceslav Justinek, Podboršt, p. št. Janž - Dol.

Preklic. Anton Jančar iz Gabrije preklicuje
vse žaljive besede, ki jih je govoril
proti Martinu Novaku iz Gabrije, in se mu zahva-
lja, da mu je odpustil in od tožbe odstopil. —
Gabrije, 18. XII. 1926.   Anton Jančar.

Prodajni urad Portland cementne tovarne Doyse-
Mojstrana Ljubljana, Dunajska cesta števil. 33, v
posloju »Javnih skladišč«

prodaja prvovrstni cement

na veliko in malo po najugodnejših cenah. Stalna
zaloga blaga v »Javnih skladiščih«.   8861

Brinjevo olje kupujemo.
Drogerija A. KANC, Židovska ulica 1.

Orient družba z o. z.

Ljubljana

prodajalca: Dunajska cesta 14

hiša g. Matthiana

poleg trgovine Schneider & Verovšek

Zaloga raznovrstnih oljnatih suhih in umet-
niških barv, firneža, lakov, stek-
larskega in mizararskega kleja, ples-
karskih, zidarskih ter čepcev za
umetnike. Terpentina, karbolina,
denat špirta, prašnega in strojnega
olja plovec itd.

Tovarna: Slomškova ulica 19

Istrsko brinje, fige in slive

dobite pri
FRAN POGAČNIK — LJUBLJANA
Dunajska cesta št. 36.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Tel. št. 57, 979 in 470.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Bzoiav.: Gospobanka.

Račun poštnega čekovnega urada za Slovenijo
št. 11.945

v lastni palači (vis à vis hotela »Union«).

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novi Sad, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Kapital in rezerve skupno nad Din 16.000.000.—, vloge nad Din 250.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptura menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najboljše tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter oskrbuje vse bančne transakcije pod najugodnejšimi pogoji

Amerikanski oddelek: Direktno zveze z ameriški bankami. — Urejevanje ameriških zapuščin.

Prodaja srečk Državne razredne loterije.

Premovanje goveje živine v Turnišču.

V Prekmurju se na splošno goji simodolska goveja pasma, ki tu najbolj uspeva. Najlepšo živino pa odgajajo nekatere občine dolnjelendavskega okraja. Da se dobi pregled te živine in očitajo smernice za bodoče delovanje pri tamošnji živinoreji, se je 18. maja 1926. l. vršilo v trgu Turnišču premovanje goveje živine za okoliš turniške župnije.

Do 9 zjutraj je bilo postavljeno na premovališče lepo očiščeno govedo. Iz okoliša, ki šteje 8 občin, je bilo prigona 35 bikov nad 1 in pol leta starih, 20 mlajših bikov, 109 telic in 149 krav. Za ocenjevanje živine sta bili po-

stavljene dve komisiji. Ocenjevanje se je vršilo zelo strogo. Nagradilo se je 46 glav. Za razdelitev nagrad je bilo 7000 Din državne, 200 Din občinske in 500 Din zasebne podpore. Nagrade je dobilo 13 bikov, 24 krav in 9 telic. Poleg denarnih nagrad sta se izdali dve ministrski diplomi in 5 pohvalnic Velikega župana.

Kmetijski strokovnjaki so bili mnenja, da je prignana živina dovolj lepa. K temu je pripomogla svoj čas tudi država, ki je v svrhu osveženja krvi poslala v ta kraj enega bika originalca iz Švice. Poleg tega pa uvažajo nekateri živinorejci sami čistokrvne bike iz tujine. Dobra vzreja tukajšnje živine je zaslovela tudi v sosedne kraje, ki prihajajo semkaj po dobro semensko blago.

Ob koncu premovanja je veliki župan mariborske oblasti razdelil nagrade. Nato so strokovnjaki v kratkih pa temeljnih predavanjih kazali pot k uspešni živinoreji. Prireditelj, ki je bila prva te vrste v Prekmurju, je izpadla nad vse pričakovanje dobro.

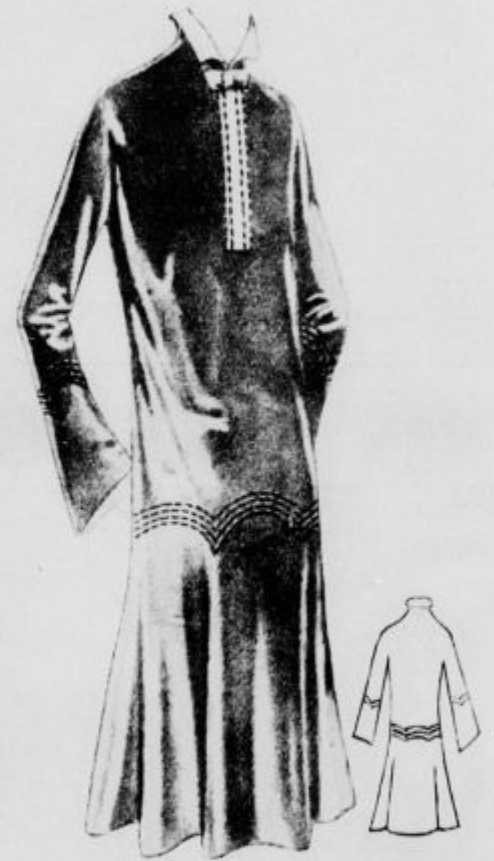
*Uvoženi „Simodolec“ iz Švice, sedaj v občini Nedelici v Prekmurju.
Premovan v Turnišču 18. maja 1926.*

*10 mesecev stara bikoa.
Premovana v Turnišču dne 18. maja 1926.*

*Najlepša domača bika, dveletna.
Premovana v Turnišču dne 18. maja 1926.*

Poletna obleka iz pralnega blaga za dekleta.

Urezana je iz dveh delov: gornji del (prednji in zadnji del) sega do bokov, tam je nastavljeno krilo, ki je urezano zelo poševno, da dela naravne gube. Rokavi so dolgi in ozki in se v zapestju razširjajo. Edini okrasek te elegantne obleke (ki bodi enobarvna: temnomodra, temnorjava, temnozelena za starejše, svetlomodra, rožnata, lila, svetlorjava za mlajše) je bel stoječi ovratnik in ozka bela progga, ki pokriva razporo, ter strojni prešlivi v lokih v zapestju in preko bokov.